

Norsk Folkehjelp
Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Fellesforbundet

Fellesforbundet
Sør-Afrika og minehund
Rapport 2024

TAKK FOR VIKTIG SAMARBEID!

I 2023 har Fellesforbundets støtte bidratt til at Norsk Folkehjelps partnere i Sør-Afrika har fått gjennomslag i flere viktige saker. I provinsen KwaZulu-Natal har organisasjonen AIDC gitt lokalbefolkningen politisk opplæring og juridisk bistand. Dette førte til dannelsen av Entembeni Crisis Forum (ECF), en sammenslutning av landsbyboere, tradisjonelle ledere og kommersielle bønder. I fellesskap har de klart å stoppe det indiske gruveselskapet Jindal Mines årelange forsøk på å utvinne jernmalm. Selskapet ville fjerne 3000 husholdninger og gravsteder for å erstatte det med gruvedrift. Nå har myndighetene forbudt all gruvedrift i området.

Rikdom og makt er ekstremt skjevt fordelt, og gjør Sør-Afrika til et av landene i verden med størst ulikhet. Økonomisk og politisk makt er i hendene på en liten elite. Samtidig sliter landet med en ekstremt høy arbeidsledighet og fattigdom i store deler av befolkningen. Våre partnere jobber med å øke kunnskapen om hvordan organisasjonene kan stille

myndigheter til ansvar, kreve åpenhet og rett til informasjon.

African National Congress (ANC) vant det første valget etter apartheidsfall, og har siden 1994 styrt landet. De har de senere årene mistet sin brede oppslutning, og etter valget i 2024 inngår de i en koalisjonsregjering som består av sju partier. Dermed kan det bli enda vanskeligere for ANC å oppfylle sine løfter om sosial rettferdighet, flere arbeidsplasser og økonomisk vekst.

Norsk Folkehjelp bidrar til organisering og mobilisering lokalt ved felles skoleingstiltak, politisk dialog og utvekslingsbesøk. Målet er at organisasjonene skal kunne øke sin påvirkning på myndighetene lokalt, regionalt og nasjonalt.

I tillegg til å støtte viktige programmer i Sør-Afrika, bevilget Fellesforbundets landsmøte i 2023 støtte til Norsk Folkehjelps minehundarbeid, og valpen har begynt på sitt treningsopplegg for å bli minehund. Landsmøtet besluttet også å støtte hunden Eggum i 2024. Eggum er nå på jobb i Irak.

Det betyr mye for Norsk Folkehjelp å ha en samarbeidspartner som Fellesforbundet. Vi deler det samme verdigrunnlaget, noe som er viktig for å kunne nå de målene vi setter oss. Forbundets lokale organisasjonsledd bidrar også med økonomisk støtte til både Sør-Afrika og andre deler av vårt arbeid.

Vi takker Fellesforbundet for solidariteten og ser fram til videre samarbeid.

Raymond Johansen
Raymond Johansen

generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 16 000 medlemmer i Norge, og ca. 3000 ansatte i 30 land.

NORSK FOLKEHJELP I SØR-AFRIKA

I 1992 var Norsk Folkehjelp en av de første utenlandske organisasjonene som etablerte seg med eget kontor i Sør-Afrika. Vi støttet organisasjoner som fremmer demokratisering og rettferdig fordeling av landområder og naturressurser.

Trust for Community Outreach and Education (TCOE), Women on Farms Project (WFP) og Abahlali baseMjondolo Movement SA (AbM) er viktige samarbeidspartnere for Fellesforbundet og Norsk Folkehjelp.

TCOE bistår lokale interessegrupper og driver påvirkningsarbeid, spesielt for landsbygdetutvikling og kvinners og landarbeidernes rettigheter. Målet er at lokalbefolkningen selv kan formulere sine krav og lede kampen for matsuverenitet, økologisk rettferdighet, jordbruksreformer og kontroll over naturressur-

sene. Gjennom samarbeidet gis det også støtte til det sørafrikanske fagforbundet CSAAWU.

WFP er en feministisk utviklingsorganisasjon som arbeider for å styrke kapasiteten til kvinner som bor og jobber på kommersielle gårder, slik at de kan gjøre krav på sine rettigheter og bedre sine arbeids- og levekår. Gjennom forskning, opplæring og påvirkningsarbeid ønsker WFP å utdanne flere kvinnelige ledere på landsbygda og bygge sosiale bevegelser som kjemper for landarbeiderkvinnenes rettigheter.

AbM har 150 000 medlemmer, og representerer slumbeboere i ulike regioner i Sør-Afrika. Mange millioner mennesker bor i midlertidige skur på land eid av andre og med stadig trussel om å bli forvist fra området de bor på.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Trykk: LO Media
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen og Anne Vines
Foto: Nina Hansen/Harriet Wennergren Lie og Norsk Folkehjelp
Tekst: Norsk Folkehjelp

SLÅSS FOR RETTFERDIGHET FOR SINE MEDLEMMER

Norsk Folkehjelps samarbeidspartner i Sør-Afrika, Abahlali baseMjondolo, sørget i 2023 for at seks av organisasjonens medlemmer ble løslatt etter ett år i varetekt. De bidro også til at en ungdomsleder i ANC ble arrestert og dømt for drapet på en Abahlali-leder.

I 2021–2022 ble flere av organisasjonens ledere og medlemmer drept eller arrestert, spesielt i forbindelse med okkupasjonen av eKhenana, et lite stykke land i Cato Manor i Durban. Okkupantene ble utsatt for voldelige angrep, støttet av politiet og private sikkerhetsselskaper, og tre ledere fra eKhenana-avdelingen av Abahlali – Ayanda Ngila, Nokuthula Mabasa og Lindokuhle Mnguni – ble drept.

Norsk Folkehjelps samarbeidspartner SERI representerte Abahlali i den påfølgende rettssaken. Etter en langvarig rettsprosess, ble en ungdomsleder i ANC, Khaya Ngubane, funnet skyldig i drapet på Ayanda Ngila og dømt til 15 års fengsel. Imidlertid har det ikke skjedd noen forgang i etterforskningen av de andre drapene.

SERI sikret i 2023 også kausjon for seks Abahlali-medlemmer som ble arrestert under eNkanini-oppjøret, etter at de hadde tilbrakt over ett år i varetekt. Disse seirene har gitt Abahlali og medlemmene nye krefter til å fortsette å mobilisere og utfordre myndighetene.

FORLIK I BOLIGSPØRSMÅL

Med støtte fra samarbeidspartneren Women on Farms (WoF) fikk vingårdsarbeidere i Longlands tilfredsstillende boliger etter nesten ti års press fra lokalsamfunnet. 272 familier har nå flyttet inn i nye murhus.

Videre har KwaDukuza kommune i KwaZulu-Natal gjennom et rettsforlik blitt enig med SERI og Abahlali om å inkludere 310 husstander fra Sheffield-bosettingen i et nytt boligprosjekt. Avtalen setter strek for nesten fem år med rettsrunder og kontinuerlige trusler om utkastelser for slumbeboerne som holder til i nærheten av et privat område med millionærboliger i Durban.

FIKK STØTTE TIL KJØP AV NYTT HUS

Da åtte familier på Klipdriftstud gård i Robertson Wine Valley for tre-fire år siden mottok varsel om utkastelse fra boligene sine, henvendte de seg til Norsk Folkehjelps samarbeidspartner TCOE og fagorganisasjonen CSAAWUs Rural Legal Centre (RLC). Familiene hadde arbeidet og bodd på gården i mellom 15 og 20 år, men da eieren bestemte seg for å selge gården, sto familiene i fare for å miste hjemmene sine.

Arbeiderne nektet å flytte ut, og sluttet seg til gårdsarbeidernes fagforening CSAAWU, som senere representerte dem i konflikten med gårdeieren med støtte fra TCOE og menneskerettsorganisasjonen SERI. Etter tre års innsats klarte de å forhandle fram en avtale med gårdeieren, som til slutt gikk med på å kjøpe statsubsidierte hus til alle de åtte husstandene.

HJELP TIL FLOMRAMMEDE

På grunn av klimaendringene har kraftig regn ført til flom i provinsene KwaZulu-Natal og Western Cape. Flere mennesker har dødd, andre er fordrevet,

og mange bønder har mistet avlinger og produksjonsmidler. Abahlali har støttet de rammede familiene, med blant annet skolemateriell til barna. I Western Cape har TCOE støttet småbønder med frø og jordbruksredskaper.

KVINNER KAN

Gjennom Kvinner Kan-opplæring har Abahlali bidratt til at organisasjonen nå har 15 kvinner i lederstillinger på avdelingsnivå.

R2K har holdt Kvinner Kan-kurs for 30 kvinner, som så fikk i oppgave videreføre opplæringen i sine lokalsamfunn.

Styreform: **Republikk**

Hovedstad: **Ingen konstitusjonelt fastsatt hovedstad. Pretoria (president/ regjering), Cape Town (parlamentet) og Bloemfontein (rettslig)**

Flateinnhold: **1 219 090 km²**

(Norge: **323 802 km²**)

Folketall: **60 millioner (2024)**

Religion: **Kristne (86 %), tradisjonelle afrikanske religioner (5,4 %), andre (8,6 %)**

Språk: **11 offisielle språk, de tre største er zulu, xhosa og africaans**

BNP pr. innbygger: **14 300 USD**

(Norge: **90 500 USD**)

Aldersstruktur: **Under 24 år: 45 %**

(Norge: **30 %**)

Forventet levealder: **65 år (Norge: 82 år)**

Kilde: CIA World Factbook

MINEHUNDEN EGGUM PÅ JOBB I IRAK

For to år siden ble valpen Eggum gitt i 50-års gave til forbundsleder Jørn Eggum. Etter fullført opplæring på Norsk Folkehjelps globale minehundsenter i Sarajevo, har Eggum nå akklimatisert seg i Irak, og er i daglig trening med sin nye fører.

Opplæringen inkluderer arbeid i treningsfelt på minst 700 kvadratmeter hver dag. Eggum kan oppdage improviserte eksplosive enheter (IED) på dybder på ti centimeter eller mer. På karusellen som brukes til opplæring i søk etter eksplosiver, snuser Eggum seg fram til minimale mengder av IED. Han er også i stand til å oppdage utløsertråder på åkrene. Søking i bygningsruiner er favorittaktiviteten hans, og han klarer konsekvent og nøyaktig å identifisere eksplosivene.

Som en del av kondisjonstreningen går Eggum lange turer med hundeføreren. Lydighetsøvelser gjennomføres daglig, og i tillegg er helsesjekk og måling av hundens temperatur hver dag en del av morgenrutinen.

Rik på mangfold

Fellesforbundet er tilknyttet nettverket *Rik på mangfold – en fagbevegelse for alle*. Nettverket drives av Norsk Folkehjelp og er til for LO-forbundene. Forbundet har ved å bli med i nettverket forpliktet seg til å jobbe systematisk for et arbeidsmiljø fritt for diskriminering, med tillitsvalgte som gode rollemodeller. Fellesforbundet skal også jobbe aktivt med å være et trygt og inkluderende forbund for alle, et forbund som verdsetter og bruker all kompetansen som fins i et mangfoldig arbeidsliv.

Minehunden Eggum gjør en livsviktig innsats for å finne eksplosiver i Irak sammen med sin hundefører.

GI DITT BIDRAG

Du oppfordres til å bidra økonomisk til arbeidet i Sør-Afrika. Det kan gjøres enten ved å opprette din egen innsamling på Facebook eller Spleis, til vippsnummer 10145, eller direkte gjennom bank til kontonummer 9001 08 76000

FÅ INFORMASJON

For mer informasjon om samarbeidet, kontakt: Fellesforbundet v/Jørgen Kaurin, tlf.: 900 86 479 / e-post: jorgen.kaurin@fellesforbundet.no, eller Norsk Folkehjelp v/Heidi Gulbrandsen Smerud, tlf.: 91 62 42 93 / e-post: heidis@npaid.org

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
X: twitter.com/norskfolkehjelp

Norsk Folkehjelp
Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO
Tlf.: 22 03 77 00
www.folkehjelp.no

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon. For 300 kroner året blir du medlem, og du velger selv om du vil engasjere deg i vårt arbeid.

Meld deg inn via QR-koden

